

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtina, 14 qershor 2021
Nr. Ref.:AGJ 1805/21

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KI235/19

Parashtrues

“Allianz Suisse Versicherungs- Gesellschaft AG”

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit
të Gjykatës Supreme të Kosovës E.Rev.nr.32/2019, të 31 korrik 2019**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga kompania e sigurimeve “Allianz Suiss Versicherungs- Gesellschaft AG” me seli në Cyrih të Zvicrës, e përfaqësuar nga ICS Assistance LL.C., përmes Besnik Z. Nikqit, avokat nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston kushtetutshmërinë e Aktgjykimit [E.Rev.nr.32/2019] të 31 korrikut 2019 të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme) në lidhje me Aktgjykimin [Ae.nr.289/2017] e 31 janarit 2019 të Gjykatës së Apelit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata e Apelit) dhe Aktgjykimin [I.C.nr.238/2015] e 31 tetorit 2017 të Departamentit për Çështje Ekonomike të Gjykatës Themelore në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore).
3. Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 21 gusht 2019.

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, përmes së cilit pretendohet se parashtruesit të kërkesës i janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafin 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 (Procedimi i kërkesës) dhe 47 (Kërkesa individuale) të Ligjit nr.03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 32 (Parashtrimi i Kërkesave dhe Përgjigjeve) të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 20 dhjetor 2019, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 30 dhjetor 2019, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bajram Ljatifi (kryesues), Safet Hoxha dhe Radomir Laban.
8. Më 20 janar 2020, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi autorizimin për përfaqësim.
9. Më 3 shkurt 2020, parashtruesi i kërkesës, dorëzoi në Gjykatë autorizimin për përfaqësim.
10. Më 4 shkurt 2020, Gjykata e njoftoi Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të saj.

11. Më 22 tetor dhe 24 nëntor 2020, respektivisht, Gjykata i dërgoi një shkresë Gjykatës Supreme, përkitazi me një numër rastesh të dorëzuara në Gjykatë e të cilat kontestojnë Aktgjykime të Gjykatës Supreme për sa i përket përcaktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim si rezultat i aksidenteve të trafikut të shkaktuara në Republikën e Kosovës. Duke sqaruar se rastet respektive para Gjykatës, ndër të tjera, kontestojnë, cenimin e sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërthënëse të Gjykatës Supreme në raste të ngjashme, Gjykata kërkoi sqarim nëse (i) Gjykata Supreme ka nxjerrë një qëndrimi parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim; dhe nëse ky nuk është rasti (ii) të njoftohet Gjykata përkitazi me praktikën e Gjykatës Supreme, se në cilat raste zbatohet neni 382 (Kamatëvonesa) i Ligjit Nr. 04/L-077 për Marrëdhëniet Detyrimore (në tekstin e mëtejme: LMD) dhe në cilat raste zbatohet paragrafi 6 i nenit 26 (Procedura e kërkesave për dëmshpërblim) të Ligjit Nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia (në tekstin e mëtejme: Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm).
12. Më 18 nëntor 2020, Gjykata (i) kërkoi nga Gjykata Themelore dosjen e plotë të lëndës; dhe (ii) njoftoi Byronë Kosovare të Sigurimit (në tekstin e mëtejme: BKS) për regjistrimin e kërkesës dhe i mundësojë të njëjtës dorëzimin e komenteve, nëse ka, në Gjykatë.
13. Më 19 nëntor 2020, Gjykata Themelore dorëzoi në Gjykatë dosjen e plotë të lëndës.
14. Më 1 dhjetor 2020, Gjykata Supreme (i) para Gjykatës sqaroi çështjet e ngritura përmes shkresës së lartcekur; dhe (ii) dorëzoi në Gjykatë Mendimin Juridik për Kamatën të 1 dhjetorit 2020 të Gjykatës Supreme (në tekstin e mëtejme: Mendimi Juridik i Gjykatës Supreme).
15. Më 28 prill 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese Gresa Caka-Nimani dhe, njëzëri, i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës dhe vlerësimin e çështjes në merita.
16. Të njëjtën ditë, Gjykata votoi, njëzëri, që kërkesa është e pranueshme; por me shumicë votash, konstatoi se nuk ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës në lidhje me nenin 6.1 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
17. Në të njëjtën datë, Gjyqtarja raportuese në bazë të paragrafit (4) të rregullit 58 (Këshillimet dhe Votimi) të Rregullores së punës, duke marrë parasysh që nuk ishte në mesin e shumicës së gjyqtarëve që konstatuan si më sipër, kërkoi nga Kryetarja e Gjykatës që të caktohet një gjyqtar tjetër, nga shumica, për të përgatitur Aktgjykimin pa shkelje kushtetuese.
18. Në të njëjtën datë, në bazë të rregullit të lartcekur, Kryetarja e Gjykatës e caktoi gjyqtarin Safet Hoxha, si njërin nga gjyqtaret e Kolegjit shqyrtues, për të përgatitur Aktgjykimin pa shkelje kushtetuese.

19. Më 2 qershor 2021, gjyqtari Safet Hoxha prezantoi Aktgjykimin para Gjykatës.

Përmbledhja e fakteve

20. Më 16 shtator 2009, Sh.Z., e cila ishte e siguruar nga parashtruesi i kërkesës, kishte humbur jetën si pasojë e një aksidenti komunikacioni të shkaktuar nga H.K., i cili ishte i siguruar nga BKS. Familja e Sh.Z.-së, ishte kompensuar nga parashtruesi i kërkesës në shumën prej 36,000.00 euro.
21. Bazuar në shkresat e lëndës gjithashtu rezulton se (i) BKS dhe familja e Sh.Z.-së kishin arritur një ujdi jashtëgjyqësorë për kompensimin e dëmit material dhe jomaterial lidhur me aksidentin e lartcekur në shumën prej 27,000 euro; (ii) më 10 mars 2015, parashtruesi i kërkesës iu drejtua BKS-së, që mbi bazën e të drejtës në subrogim të përcaktuar përmes nenit 280 (Përmbushja me bartjen e të drejtës në përmbushësin (subrogimi)) të LMD-së, t'i rimbursohet shuma prej 36,000.00 euro; dhe (iii) duke marrë parasysh që kjo kërkesë nuk ishte përmbushur, më 5 qershor 2015, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur padi pranë Gjykatës Themelore.
22. Më 31 tetor 2017, Gjykata Themelore përmes Aktgjykimit [I.C.nr.238/2015], (i) e aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës; (ii) e detyroi BKS-në, bazuar në ekspertizën përkatëse, t'ia paguajë parashtruesit të kërkesës shumën e kompensimit prej 36.000.00 euro; (iii) e detyroi BKS-në t'ia paguajë parashtruesit të kërkesës kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke filluar nga 5 qershori 2015 deri në pagesën definitive; dhe (iv) e detyroi BKS-në të paguante shpenzimet e procedurës. Gjykata Themelore, përmes Aktgjykimit të saj, arsyetoi përcaktimin e kamatës ndëshkuese prej dymbëdhjetë përqind (12 %) në vit, duke u bazuar në paragrafin 6 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm.
23. Gjykata Themelore, përmes Aktgjykimit të lartcekur, kishte adresuar, ndër të tjera edhe (i) pretendimet përkitazi me parashkrimin e padisë së ngritur para saj nga BKS; dhe (ii) ato lidhur me përcaktimin e lartësisë së kamatëvonesës. Përkitazi me çështjen e parë, Aktgjykimi përkatës sqaron se bazuar në nenin 377 (Pretendimi i Dëmeve për Lëndime ose Humbje të Shkaktuara nga një Vepër Penale) të Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve të vitit 1978 (në tekstin e mëtejshëm: LMD e vjetër), duke marrë parasysh që dëmi është shkaktuar me vepër penale, siç është konfirmuar edhe përmes Aktgjykimit [P.nr.212/09] të 15 majit 2010 të Gjykatës së Qarkut në Prizren, përmes së cilit personi H.K. është dënuar për veprën penale rrezikim i trafikut publik të përcaktuar përmes paragrafit 5 të nenit 297 (Rrezikimi i Trafikut Publik) të Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës, vlejné afatet e parashkrimit të përcaktuara për veprat përkatëse penale dhe rrjedhimisht në rrethanat e rastit konkret, kërkesëpadia nuk është parashkuar. Ndërsa përkitazi me çështjen e dytë, Aktgjykimi përkatës sqaron se kamatëvonesa prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, është e përcaktuar përmes paragrafit 6 të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm.
24. Më 13 nëntor 2017, BKS parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar apo jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale, me

propozimin që Aktgjykimi i atakuar të ndryshohet ose të anulohet dhe çështja të kthehet në rivendosje. Ndërsa, më 17 nëntor 2017, parashtruesi i kërkesës parashtroi përgjigje në ankesë dhe propozoi që ankesa e BKS-së të refuzohet si e pabazuar. Ankesa dhe përgjigja në ankesë, ndër të tjera, argumentojnë dhe kundërgargumentojë çështje që ndërlidhen me (i) parashkrimin e kërkesëpadisë; (ii) legjitimitetin aktiv të paditësit, përkatësisht parashtruesit të kërkesës; dhe (iii) vërtetimin e gabuar të gjendjes faktike. Përkitazi me lartësinë e kamatëvonesës, parashtruesi i kërkesës kishte theksuar se bazuar në nenin 382 të LMD-së, lartësia e kamatëvonesës është tetë përqind (8%) në vit, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj të veçantë, ndërsa, në çështje që ndërlidhen me sigurimin e detyrueshëm nga autopërgjegjësia, ligj i veçantë është Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm, bazuar në nenin 26 e të cilit, lartësia e kamatëvonesës është dymbëdhjetë përqind (12%) në vit.

25. Më 31 janar 2019, Gjykata e Apelit, përmes Aktgjykimit [Ae.nr.289/2017], refuzoi si të pabazuar ankesën e BKS-së dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore.
26. Më 13 mars 2019, BKS parashtroi revizion kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit në Gjykatën Supreme, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale, me propozimin që revizioni të aprovohet si i bazuar dhe Aktgjykimet e gjykatave më të ulta të anulohen dhe çështja të kthehet në rivendosje. Parashtruesi i kërkesës, më 2 prill 2019, parashtroi përgjigje në revizion dhe propozoi që i njëjti të refuzohet si i pabazuar.
27. Më 31 korrik 2019, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit [E.Rev.nr.32/2019] e (i) refuzoi si të pabazuar revizionin e BKS-së përkitazi me borxhin kryesor mbi bazën e subrogimit; ndërsa (ii) pranoi si të bazuar revizionin përkitazi me kamatëvonesën, duke e detyruar BKS-në që të paguajë kamatën prej tetë përqind (8%) nga data 5 qershor 2015 e deri në pagesën definitive. Në kontekst të kësaj të fundit, Gjykata Supreme, ndër të tjera, arsyetoi se (i) paragrafi 7 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, *“përjashton zbatimin e kamatës prej 12% për regresim borxhi, kamatë kjo e paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënjen në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim”*; dhe për pasojë, (ii) paditësi, përkatësisht parashtruesi i kërkesës, ka drejtë vetëm në kamatvonesën prej tetë përqind (8%) në vit, të përcaktuar përmes nenin 382 të LMD-së.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

28. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi [E.Rev.nr.32/2019] i 31 korrikut 2019 i Gjykatës Supreme është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tij të garantuara përmes nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së. Parashtruesi i kërkesës, specifikisht pretendon (i) shkelje të parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës në praktikën përkatëse gjyqësore të Gjykatës Supreme; dhe (ii) shkelje të së drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor përkitazi me ndryshimin e Aktgjykimeve të Gjykatës Themelore dhe asaj të Apelit respektivisht, në lidhje me lartësinë e kamatëvonesës.

29. Përkitazi me pretendimet që ndërlidhen me cenimin e sigurisë juridike, përkatësisht divergjencën në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme në lidhje me përcaktimin e kamatëvonesave në raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, parashtruesi i kërkesës thekson së (i) përmes ndryshimit të Aktgjykimeve të instancave më të ulëta gjyqësore, përkatësisht Gjykatës Themelore dhe asaj të Apelit, Gjykata Supreme ka vepruar në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore. Në këtë kontekst, parashtruesi i kërkesës i referohet tri Aktgjykimeve të Gjykatës Supreme, si në vijim: (i) Aktgjykimit [E.Rev.nr.22/2019] të 1 gushtit 2019; (ii) Aktgjykimit [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018; dhe (iii) Aktgjykimit [E.Rev.23/2017] të 14 dhjetorit 2017. Në mbështetje të pretendimeve të tij për shkelje të parimit të sigurisë juridike, parashtruesi i kërkesës i referohet rastit të Gjykatës KI87/18, parashtrues *IF Skadeforsikring*, Aktgjykim i 26 shkurtit 2019 (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KI87/18).
30. Përkitazi me pretendimet që ndërlidhen me mungesën e vendimit të arsyetuar gjyqësor, parashtruesi i kërkesës thekson se Aktgjykimi i kontestuar (i) ka ndryshuar Aktgjykimin [Ae.nr.289/2017] e 31 janarit 2019 të Gjykatës së Apelit lidhur me kamatvonesën pa mbështetje në dispozitë respektive ligjore; (ii) nuk ka arsyetuar largimin nga praktika gjyqësore e Gjykatës Supreme lidhur me lartësinë e kamatvonesës “*në çështje identike gjyqësore*”; (iii) nuk ka sqaruar aplikimin selektiv të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, duke aplikuar të njëjtin, përkatësisht paragrafin 6 të nenit 26 të tij me rastin e përcaktimit të momentit të vonesës së debitorit, ndërsa duke aplikuar dispozitat e LMD-së në vend të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm me rastin e përcaktimit të lartësisë së kamatvonesës, dhe se rrjedhimisht, arsyetimi përkatës është në kundërshtim me parimin “*lex specialis derogat legi generali*”; (iv) i referohet “*kamatës së thjeshtë*” dhe “*kamatës së kualifikuar*” pa asnjë bazë në Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm; dhe (v) përcakton dallimin në mes të kontesteve për regresim borxhi dhe kërkesave të personave të dëmtuar për shpërblim dëmi në procedurë jashtëgjyqësore, pa asnjë bazë ligjore sepse dispozitat të cilave u referohet Gjykata Supreme, përkatësisht nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm dhe paragrafit 1 të nenit 5 (Rregullimi i dëmeve) të Rregullit 3 mbi Ndryshimin e Rregullit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto-përgjegjësia (në tekstin e mëtejme: Rregulli 3), nuk e përcaktojnë këtë dallim.
31. Përgjatë pretendimeve të tij, parashtruesi i kërkesës ka shtjelluar parimet themelore të së drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor siç është e garantuar përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe në mbështetje të këtyre argumenteve, parashtruesi i kërkesës i është referuar edhe praktikës gjyqësore (i) të Gjykatës në rastet KI55/09, parashtrues *NTSH Meteorit*, Aktgjykim i 3 dhjetorit 2010; KI135/14, parashtrues *IKK Classic*, Aktgjykim i 10 nëntorit 2015; KI97/16, parashtrues *IKK Classic*, Aktgjykim i 4 dhjetorit 2017; dhe KI87/18, cituar më lart; si dhe (ii) asaj të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDNJ) në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë* (Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992); *Van de Hurk kundër Holandës* (Aktgjykim i 9 prillit 1994); *Hiro Balani kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); *Ruiz Torija kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); *Helle kundër Holandës* (Aktgjykim i 19 dhjetorit 1997);

Souminen kundër Finlandës (Aktgjykim i 1 korrikut 2003); dhe *Tatishvilli kundër Rusisë* (Aktgjykim i 22 shkurtit 2007).

32. Përfundimisht, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata që (i) kërkesën e tij të shpallë të pranueshme; dhe (ii) të konstatojë që Aktgjykimi i kontestuar, përkatësisht [E.Rev.nr.32/2019] i 31 korrikut 2019 i Gjykatës Supreme është nxjerrë në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, duke e shpallur të njëjtin të pavlefshëm dhe duke e kthyer çështjen në rivendosje.

Dispozitat Relevante Kushtetuese dhe Ligjore

KUSHTETUTA E REPUBLIKËS SE KOSOVËS

Neni 31

[E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.

[...]

KONVENTA EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

Neni 6

(E drejta për një proces të rregullt)

“Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile ose të çdo akuze penale kundër tij, çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme”

[...]

LIGJI nr. 04/L-077 PËR MARRËDHËNIET E DETYRIMEVE

Neni 382

Kamatëvonesa

1. Debitori që vonon në përmbushjen e detyrimit në të holla debiton, përpos borxhit kryesor, edhe kamatën.

2. Lartësia e kamatëvonesës është tetë përqind (8%) në vit, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj të veçantë.

LIGJI NR. 04/L-018 PËR SIGURIMIN E DETYRUESHËM NGA AUTOPËRGJEGJËSIA

Neni 26

Procedura e kërkesave për dëmshpërblim

1. Siguruesi është i detyruar që, për dëmet në persona, më së largu në afat prej gjashtëdhjetë (60) ditësh, ndërsa për dëme në pasuri, më së largu në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës për dëmshpërblim, të trajtojë kërkesën dhe të njoftojë me shkrim palën e dëmtuar me:

1.1. ofertën për dëmshpërblim me shpjegime përkatëse;

1.2. vendimin dhe arsyet ligjore të refuzimit të kërkesës për dëmshpërblim, kur janë

kontestuese përgjegjësia dhe lartësia e dëmit.

2. Nëse kërkesa e parashtruar nuk është e kompletuar me prova dhe dokumentacion të nevojshëm për të vendosur për dëmshpërblimin, siguruesi është i detyruar që, më së largu në afat prej tri (3) ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për dëmshpërblim, të njoftojë me shkrim të dëmtuarin duke precizuar me cilat nga provat dhe dokumentacioni duhet plotësuar kërkesën. Prej ditës së pranimit, respektivisht kompletimit të dokumentacionit të kërkesës, fillojnë të zbatohen afatet nga paragrafi 1. i këtij neni për detyrimin e siguruesit përkitazi me trajtimin e kërkesave për dëmshpërblim.

3. BQK-ja nxjerr akt nënligjor për përcaktimin e procedurave për dëmshpërblim, duke përfshirë edhe përcaktimin se kur konsiderohet e kompletuar kërkesa me prova dhe dokumentacionin e nevojshëm për të vendosur lidhur me dëmshpërblimin.

4. Në pamundësi të përcaktimit të dëmit, respektivisht trajtimit të dëmshpërblimit në tërësi, siguruesi përgjegjës është i detyruar t'i paguajë palës së dëmtuar pjesën jokontestuese të dëmit në formë paradhënie, brenda afatit nga paragrafi 1. i këtij neni.

5. Në rast se siguruesi përgjegjës nuk i përgjigjet palës së dëmtuar brenda afateve të përcaktuara në paragrafin 1. të këtij neni, i dëmtuari ka të drejtë të ushtrojë padi në Gjykatën Kompetente.

6. Në rast të mosrespektimit të afateve të përcaktuara në paragrafin 1. të këtij neni, dhe mospërbushjes së detyrimit në pagesën e paradhënies nga paragrafi 4. i këtij neni, siguruesi përgjegjës konsiderohet të jetë në vonesë në përbushjen e detyrimit për dëmshpërblim, duke u ngarkuar me pagesë të interesit për vonesë. Ky interes paguhet në lartësi prej 12 % të interesit vjetor dhe llogaritet për çdo ditë vonesë deri në shlyerjen e dëmshpërblimit nga siguruesi përgjegjës, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim.

7. Dispozitat nga paragrafi 1., 2., 4. dhe 5. të këtij neni, zbatohen në mënyrë përkatëse edhe në rastet e trajtimit të kërkesave për dëmshpërblim të cilat janë detyrim i byrosë për dëmet nga baza e sigurimit kufitar dhe detyrimet e Fondit të kompensimit.

8. Në kërkesat për dëmshpërblim nga sistemi i kartonit ndërkombëtar të sigurimit zbatohen procedura dhe afate të posaçme sipas Marrëveshjes së Kretës.

RREGULLI 3 MBI NDRYSHIMIN E RREGULLIT PËR SIGURIMIN E DETYRUESHËM NGA AUTO-PËRGJEGJËSIA

Neni 5

Rregullimi i dëmeve

5.1 Rregullimi

Kërkesat për zhdëmtim të bazuara në sigurimin e detyrueshëm të autopërgjegjësisë në pajtim me dispozitat e kësaj rregulle, përfshirë regresin nga fondi garantues duhet të zgjidhen në një periudhë kohore prej 10 ditësh prej ditës së parashtrimit të provave të nevojshme dhe dokumentacionit relevant që kërkohen nga kompania e sigurimit apo nga fondi garantues, duke iu referuar zhdëmtimit të dëmeve që kanë pasojë vdekjen, lëndime trupore apo humbjen e pasurisë.

Fondi Garantues apo një kompani e sigurimit e cila nuk e rregullon dëmin valid brenda periudhës kohore prej dhjetë (10) ditësh, duhet të paguaj dënimin e barabartë me 20% të kamatës vjetore të llogaritur nga data e raportimit të dëmit deri në datën kur zhdëmtimi është paguar apo rregulluar”.

Ligjit për Gjykatat Nr. 06/L-054, i cili në nenin 14 parasheh mekanizmin për administrimin e drejtë të drejtësisë dhe shqyrtimin e ndryshimit të praktikës gjyqësore.

Neni 14

Kompetencat dhe Përgjegjësitë e Kryetarit dhe nënkryetarit të Gjykatës

“[...]

2.10. Kryetari i gjykatës thërret takim vjetor të të gjithë gjyqtarëve për këshillim mbi Administrimin e Drejtësisë në atë gjykatë; për të analizuar organizimin e gjykatës; për të shqyrtuar dhe propozuar ndryshime në procedura dhe praktika”.

Rregulla 3 mbi ndryshimin e Rregullit për Sigurimin e Detyrueshëm të Autopërgjegjësisë miratuar nga Bordi Drejtues i Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës më 25 shtator 2008

Neni 5

Rregullimi i dëmeve

5.1 Rregullimi

Kërkesat për zhdëmtim të bazuara në sigurimin e detyrueshëm të autopërgjegjësisë në pajtim me dispozitat e kësaj rregulle, përfshirë regresin nga fondi garantues duhet të zgjidhen në një periudhë kohore prej 10 ditësh prej ditës së parashtrimit të provave të nevojshme dhe dokumentacionit relevant që kërkohen nga kompania e sigurimit apo fondit garantues, duke iu referuar zhdëmtimit të dëmeve që kanë për pasojë vdekjen, lëndime trupore apo humbjen e pasurisë.

Fondi garantues apo një kompani e sigurimit e cila nuk rregullon dëmin valid Brenda periudhës kohore prej dhejtë (10) ditësh, duhet të paguaj

dënimin e barabartë me 20% të kamatës vjetore të llogaritur nga data e raportimit të dëmit deri në datën kur zhdëmtimi është paguar apo rregulluar.

Mendim Juridik për Kamatën i miratuar në mbledhjen e përgjithshme të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës i 1 dhjetorit 2020, i bazuar në nenin 26 paragrafi 1 pika 1.4 të Ligjit për Gjykatat

PJESA E PARË **Ligji i aplikueshëm**

I. Për marrëdhëniet e detyrimeve që kanë lindur para datës 20.12.2012, për kamatën zbatohen dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve (Gazeta Zyrtare e RSFJ-së, nr.29/78, 39/85,57/89).

II. Për marrëdhëniet që kanë lindur pas datës 19.12.2012, për kamatën zbatohen dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve, nr. 04/L-077, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19/19, datë 19.06.2012.

PJESA E DYTË

IV. Për marrëdhëniet e detyrimeve që kanë lindur para datës 20.12.2012, shkalla/lartësia e kamatëvonesës vjetore për të gjitha kërkesat caktohet si për mjetet e depozituara në bankë, mbi një vit, pa destinim të caktuar.

V. [...]

VI. Për marrëdhëniet e detyrimeve që kanë lindur pas datës 19.12.2012, shkalla/lartësia e kamatëvonesës vjetore për të gjitha kërkesat do të caktohet në lartësi prej 8 %, përveçse kur parashikohet ndryshe me ligj të veçantë.

IX. Për kërkesat e kreditorëve për rimbursim të dëmit nga të gjitha bazat e përgjegjësisë kur kreditorët kanë të drejtë në rimbursim të dëmit, lartësia e kamatës caktohet sipas pikës IV (katër) dhe VI (gjashtë) të këtij mendimi juridik, varësisht se cili ligj është zbatuar (ka qenë në fuqi) kur kreditori në cilësinë e debitorit ka përmbushur detyrimin ndaj palës së tretë.

Situatat kur aplikohet norma e interesit vjetor prej 12 %:

- Kur kërkesat e paraqitura tek Kompanitë e Sigurimeve, për dëmin në persona, nuk trajtohen në afat prej 60 ditësh;*
- Kur kërkesat e paraqitura tek Kompanitë e Sigurimeve, për dëmin në pasuri, nuk trajtohet brenda 15 ditësh;*

Arsyetimi i Mendimit Juridik

Arsyetimi për pikën IX (nëntë) të mendimit juridik- Në praktikën gjyqësore paraqiten raste të shpeshta të kreditorëve për rimbursim të dëmit të cilët kanë përmbushur detyrimet paraprakisht ndaj palëve të treta, e të

cilat kryesisht ndërlidhen me rastet e siguruara nga kompanitë e sigurimeve vendore me kompanitë e huaja. Për këtë lloj të kërkesave në praktikën e gjykatave është vërejtur interpretim dhe zbatim i dispozitave ligjore në disa forma sa i përket shkallës/lartësisë së kamatëvonesës për rastet e kërkesave për rimbursim. Kjo ka ndodhur për shkak se kreditorët me rastin e paraqitjes së kërkesave për rimbursim të dëmit duke iu referuar nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr.4, me datën 14 korrik 2011, i cili ka hyrë në fuqi me datën 30 korrik 2011, kanë kërkuar që rimbursimi i kërkesës të bëhet me normë vjetore prej 12%, mirëpo Gjykata Supreme e Kosovës në Seancën e Përgjithshme të saj përmes këtij mendimi juridik ka vlerësuar se nuk mund të aplikohet norma/kamatëvonesa vjetore prej 12% në të gjitha rastet. Kjo për shkak se kërkesat e kreditorëve për rimbursim të dëmit kryesisht u referohen situatave për marrëdhëniet juridiko-civile (jokontraktuale për kreditorin dhe debitorin), prandaj, në një rast të tillë sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, kamatëvonesa vjetore duhet të paguhet sipas pikës IV (katër) dhe VI (gjashtë) të këtij mendimi juridik. Kjo nënkupton se në rast se kreditori ka përmbushur detyrimin ndaj palës së tretë, para datës 20.12.2012, norma e interesit do të zbatohet si për mjetet e deponuara në bankë mbi një vit pa destinim të caktuar, ndërsa në rast se kreditori ka përmbushur detyrimin ndaj palës së tretë pas datës 19.12.2012, atëherë shkalla/lartësia e kamatëvonesës do të zbatohet në shkallë prej 8%.

Përveç të cekurave Gjykata Supreme vlerëson se shkalla/lartësia e kamatëvonesës vjetore prej 12%, nuk mund të zbatohet edhe për shkak të faktit se sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare me nr.4, me datën 14 korrik 2011, i cili ka hyrë në fuqi me datën 30 korrik 2011, interesi vjetor 12%, vjen në shprehje për shkak të neglizhencës së kompanive të sigurimeve (të cilat pastaj paraqiten si kreditor regresues), sepse sikur kreditorët regresues t'i kishin trajtuar konform përgjegjësiive ligjore kërkesat e palëve të treta, ndaj tyre nuk do të mund të zbatoheshin shkalla/lartësia e kamatëvonesës prej 12%, në vendimet e gjykatës, por do të zbatoheshin shkalla/lartësia si për mjetet e deponuara mbi një vit pa destinim të caktuar, apo shkalla/lartësia prej 8%, varësisht se cili ligj ka qenë në fuqi në kohën e lindjes së marrëdhënies së detyrimit.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

33. Gjykata së pari vlerëson nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
34. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

*“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]*

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

35. Gjykata gjithashtu i referohet paragrafit 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.”

36. Në vazhdim, Gjykata shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, siç përcaktohet në Ligj. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet neneve 47 (Kërkesa individuale), 48 (Saktësimi i kërkesës) dhe 49 (Afatet) të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
(Kërkesa individuale)

*“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.
2. Individ i mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

Neni 48
(Saktësimi i kërkesës)

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

Neni 49
(Afatet)

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”

37. Në këtë drejtim, Gjykata fillimisht thekson se parashtruesi i kërkesës ka të drejtë të paraqesë ankesë kushtetuese, duke u thirrur në shkelje të pretenduara të të drejtave dhe lirive themelore të tij, që vlejnë për individët dhe personat juridikë (shih, në këtë kontekst, rastin e Gjykatës KI118/18, parashtrues *Eco Construction sh.p.k.*, Aktvendim për papranueshmëri i 10 tetorit 2020, paragrafi 29). Ndërsa, për sa i përket përmbushjes së kriterëve të pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë dhe Ligj e të referuara më lart, Gjykata konstaton se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar, i cili konteston një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktgjykimin [E.Rev.nr.32/2019] e 31 korrikut 2019 të Gjykatës Supreme, pasi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.

38. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu i ka sqaruar të drejtat dhe liritë që pretendon se i janë shkelur, në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit dhe e ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.
39. Gjykata gjithashtu vëren që kërkesa e parashtruesit të kërkesës i plotëson kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafit (1) të rregullit 39 të Rregullores së punës. E njëjta nuk mund të shpallet e papranueshme mbi bazën e kushteve të përcaktuara përmes paragrafit (3) të rregullit 39 të Rregullores së punës. Gjykata gjithashtu thekson se kërkesa nuk mund të shpallet e papranueshme mbi asnjë bazë tjetër.
40. Prandaj, ajo duhet deklaruar e pranueshme dhe duhet të vlerësohen meritat e saj.

Meritat

41. Gjykata fillimisht rikujton që rrethanat e rastit konkret, ndërlidhen me një aksident të vitit 2009, në të cilin, e siguruara e parashtruesit të kërkesës, përkatësisht Sh.Z., kishte humbur jetën. Përgjegjësia për aksident kishte rënë mbi H.K.-në, i siguruar i BKS-së, i cili ishte dënuar për veprën penale rrezikim i trafikut publik në vitin 2010. Parashtruesi i kërkesës e kishte kompensuar familjen e të ndjerës në shumën prej 36,000.00 euro. Përkitazi me këtë shumë në vitin 2015, parashtruesi i kërkesës iu drejtua BKS-së me kërkesë për kompensim mbi bazën e të drejtës në subrogim të përcaktuar përmes LMD-së, dhe në mungesë të një marrëveshjeje, iu drejtua Gjykatës Themelore përmes padisë. Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit, i kishin dhënë të drejtë parashtruesit të kërkesës, duke konfirmuar detyrimin e BKS-së që të kompensojë parashtruesin e kërkesës në vlerën e lartcekur dhe gjithashtu detyrimin për të paguar kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke filluar nga 5 qershori 2015 deri në pagesën definitive. Gjykata Supreme gjithashtu përfundimisht kishte konfirmuar të drejtën e parashtruesit të kërkesës në kompensimin përkatës mbi bazën e subrogimit, por kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore edhe asaj të Apelit, përkitazi me kamatëvonesën. Gjykata Supreme, kishte përcaktuar që kamata vjetore duhet të jetë tetë përqind (8%) në vit, bazuar në nenin 382 të LMD-së dhe jo dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, bazuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, siç kishin vendosur gjykata e shkallës më të ulët. Këtë konstatim të Gjykatës Supreme, përkitazi me lartësinë e kamatvonesës, parashtruesi i kërkesës e konteston para Gjykatës, duke pretenduar shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KENDJ-së, për shkak të (i) cenimit të parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës në praktikën përkatëse gjyqësore të Gjykatës Supreme; dhe (ii) mungesës së vendimit të arsyetuar gjyqësor.
42. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës, përpos që pretendon shkelje të parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës në praktikën përkatëse gjyqësore, ai gjithashtu pretendon mungesë të vendimit të arsyetuar gjyqësor, duke theksuar, ndër tjerash dhe siç është sqaruar më lart, se Aktgjykimi i kontestuar (i) ka ndryshuar Aktgjykimin [Ae.nr.289/2017] e 31 janarit 2019 të Gjykatës së Apelit lidhur me kamatëvonesën pa mbështetje në dispozitën respektive ligjore; (ii) nuk ka arsyetuar largimin nga praktika gjyqësore e Gjykatës Supreme lidhur me lartësinë e kamatvonesës “në çështje identike

gjqësore”; (iii) nuk ka sqaruar aplikimin selektiv të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, duke aplikuar të njëjtin, përkatësisht paragrafin 6 të nenit 26 të tij me rastin e përcaktimit të momentit të vonesës së debitorit, ndërsa duke aplikuar dispozitat e LMD-së në vend të nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm me rastin e përcaktimit të lartësisë së kamatvonesës, dhe se rrjedhimisht, arsyetimi përkatës është në kundërshtim me parimin *“lex specialis derogat legi generali”*; (iv) i referohet *“kamatës së thjeshtë”* dhe *“kamatës së kualifikuar”* pa asnjë bazë në Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm; dhe (v) përcakton dallimin në mes të kontesteve për regresim borxhi dhe kërkesave të personave të dëmtuar për shpërblim dëmi në procedurë jashtëgjyqësore, pa asnjë bazë ligjore sepse dispozitat të cilave u referohet Gjykata Supreme, përkatësisht nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm dhe paragrafit 1 të nenit 5 të Rregullit 3, nuk e përcaktojnë këtë dallim.

43. Këtë kategori pretendimesh, e që ndërlidhen me mungesën e një vendimi të arsyetuar gjyqësor, Gjykata do t’i shqyrtojë duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, në harmoni me të cilën, bazuar në nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë. Rrjedhimisht, dhe në vijim, në mënyrë që të konstatojë nëse Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme është në përputhshmëri me garancitë e përcaktuara përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së përkitazi me vendimin e arsyetuar gjyqësor, Gjykata fillimisht do të rikujtojë parimet e përgjithshme të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës duke filluar me ato që ndërlidhen me cenimin e sigurisë juridike, dhe më pas do të aplikojë të njëjtat në rrethanat e rastit konkret.

Përkitazi me cenimin e sigurisë juridike

(i) Parimet e përgjithshme siç janë zhvilluar me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës

44. Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës pretendon mungesë të konsistencës, përkatësisht divergjencë në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme në lidhje me përcaktimin e kamatëvonesave në raste të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, duke iu referuar tri Aktgjykimeve të Gjykatës Supreme, si në vijim: (i) Aktgjykimit [E.Rev.nr.22/2019] të 1 gushtit 2019; (ii) Aktgjykimit [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018; dhe (iii) Aktgjykimit [E.Rev.23/2017] të 14 dhjetorit 2017.
45. Përkitazi me parimin e sigurisë juridike si rezultat i mungesës së konsistencës në praktikën gjyqësore, GJEDNJ në praktikën e saj ka zhvilluar parime themelore dhe vendosur kriteret nëse një divergjencë e vendimeve gjyqësore e pretenduar përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së. Kriteret e vendosura nga GJEDNJ, Gjykata gjatë shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesve për cenimin e parimit të sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërtëhënëse i ka zbatuar edhe në praktikën e saj gjyqësore (shih, ndër të tjera, rastet e lartcekura të Gjykatës KI35/18 dhe KI87/18, ku Gjykata konstatoi shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së si rezultat i divergjencës në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së).

46. Në vijim të kësaj, Gjykata vë në pah se praktika gjyqësore e GJEDNJ-së ka rezultuar në katër parime themelore që e karakterizojnë analizën lidhur me konsistencën e praktikës gjyqësore, si vijon: (i) se një nga komponentët thelbësorë të sundimit të ligjit është siguria juridike, e cila, ndër të tjera, garanton një siguri të caktuar në situata juridike dhe kontribuon në besim publik në gjykata (shih, *mutatis mutandis*, *Ştefănică dhe të tjerët kundër Rumanisë*, kërkesa nr. 38155/02, Aktgjykim i 2 nëntorit 2010, paragrafi 38, *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, Aktgjykim i 20 tetorit 2011, paragrafi 56, shih rastin KI35/18, të cituar më lart, paragrafi 64); (ii) se nuk ka një të drejtë të fituar për konsistencë të praktikës gjyqësore (shih rastin e GJEDNJ-së, të cituar më lart, *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, paragrafi 56, shih po ashtu rastin e cituar më lartë të Gjykatës KI35/18, parashtrues *Bayerische Versicherungsverband*, paragrafi 65, si dhe rastin KI42/17, parashtrues *Kushtrim Ibraj*, Aktvendim për papranueshmëri i 25 janarit 2018, paragrafi 33); (iii) se mundësia e vendimeve kundërthënëse është një tipar i pandarë i çdo sistemi gjyqësor i bazuar mbi rrjetin e gjykatave themelore dhe të apelit, me autorizime në kuadër të juridiksionit të tyre territorial, dhe një shmangie mund të ndodhë edhe brenda të njëjtës gjykate, e cila shmangie, në vetvete nuk mund të konsiderohet e kundërt në vetvete (shih rastin *Santos Pinto kundër Portugalisë*, kërkesa nr. 390005/04, paragrafi 41, Aktgjykim i 20 majit 2008, paragrafi 41, shih po ashtu rastin e Gjykatës KI87/17, parashtrues “*IF Skadeforsikring*”, të cituar më lartë, paragrafi 66 dhe rastin KI35/18, parashtrues *Bayerische Versicherungsverband*, paragrafi 67); dhe (iv) përveç rasteve të arbitraritetit të dukshëm, nuk është detyrë e saj të vë në pikëpyetje interpretimin e ligjit vendas nga ana e gjykatave vendore dhe në parim, nuk është funksioni i saj të krahasojë vendime të ndryshme të gjykatave vendore, edhe nëse merren në procedura dukshëm të ngjashme (shih, për shembull, rastet e GJEDNJ-së *Adamsons kundër Letonisë*, Aktgjykim i 24 qershorit 2008, paragrafi 118; dhe *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, cituar më lart, paragrafi 50; dhe rastin KI35/18, të cituar më lart, paragrafi 68).
47. Megjithatë, GJEDNJ duke iu referuar parimeve të lartcekura ka vendosur tre kriteret themelore për të përcaktuar nëse një divergjencë e vendimeve gjyqësore e pretenduar përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së, si në vijim: (i) nëse ekzistojnë dallime të thella dhe afatgjata në praktikën gjyqësore; (ii) nëse ligji vendor përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe (iii) nëse ata mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti (në këtë kontekst, shih rastet e GJEDNJ-së, *Beian kundër Rumanisë* (nr.1), Aktgjykim i 6 dhjetorit 2007, paragrafët 37 -39; *Famullia Katolike Greke Lupeni dhe të tjerët kundër Rumanisë*, Aktgjykimi i 29 nëntorit 2016, paragrafët 116 - 135; *Iordan Iordanov dhe të tjerët kundër Bullgarisë*, Aktgjykim i 2 korrikut 2009, paragrafët 49-50; *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, cituar më lart, paragrafi 53; dhe shih rastin e Gjykatës, KI29/17, parashtrues *Adem Zhegrova*, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 shtatorit 2017, paragrafi 51 dhe shih gjithashtu rastet e Gjykatës të cituar më lartë, KI42/17, parashtrues *Kushtrim Ibraj*, paragrafi 39, KI87/17 parashtrues “*IF Skadiforsikring*”, paragrafi 67, KI35/18 parashtrues *Bayerische Versicherungsverband*, paragrafi 70).

(ii) *Aplikimi i këtyre parimeve në rrethanat e rastit konkret*

48. Në vijim, Gjykata do të aplikojë parimet e shtjelluara më lart në rrethanat e rastit konkret, duke aplikuar kriteret mbi bazën e të cilave GJEDNJ trajton çështjet e divergjencës përkitazi me praktikën gjyqësore, duke filluar me vlerësimin nëse në rrethanat e rastit konkret, (i) kundërthëniet e pretenduara në praktikën gjyqësore janë “të thella dhe afatgjata”; dhe nëse ky është rasti, (ii) ekzistimin e mekanizmave të aftë për të zgjidhur divergjencën përkatëse; dhe (iii) vlerësimin nëse këta mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti në rrethanat e rastit konkret.
49. Në këtë kontekst, Gjykata duhet gjithashtu të ritheksojë se, bazuar edhe në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, nuk është funksioni i saj të krahasojë vendime të ndryshme të gjykatave të rregullta, edhe nëse merren në procedura dukshëm të ngjashme. Ajo duhet të respektojë pavarësinë e gjykatave. Për më tepër që në raste të tilla, përkatësisht pretendimeve për shkelje kushtetuese të të drejtave dhe lirive themelore si rezultat i divergjencave në praktikën gjyqësore, parashtruesit e kërkesave duhet të i paraqesin Gjykatës argumentet përkatëse përkitazi me ngjashmërinë faktike dhe juridike të rasteve të cilat pretendojnë se janë zgjidhur ndryshe nga gjykatat e rregullta, duke rezultuar kështu në divergjencë në praktikën gjyqësore dhe e cila mund të ketë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre kushtetuese të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së (shih rastin KI35/18, parashtrues “*Bayerische Rechtsverband*”, të cituar më lart, paragrafi 76).
50. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës pretendon së në rastin e tij, Gjykata Supreme ka vendosur ndryshe përkitazi më lartësinë e kamatëvonesës, duke vepruar në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore. Në mbështetje të argumenteve të tij, parashtruesi i kërkesës i referohet tri Aktgjykimeve të Gjykatës Supreme, si në vijim: (i) Aktgjykimit [E.Rev.nr.22/2019] të 1 gushtit 2019; (ii) Aktgjykimit [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018; dhe (iii) Aktgjykimit [E.Rev.23/2017] të 14 dhjetorit 2017.
51. Para analizës nëse (i) Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme, përkatësisht Aktgjykimi [E. Rev. nr.32/2019] i 31 korrikut 2019 është nxjerrë nga Gjykata Supreme në kundërshtim me praktikën e saj gjyqësore; dhe (ii) divergjencat e pretenduara në praktikën gjyqësore janë “të thella dhe afatgjata”, Gjykata fillimisht rikujton arsyetimin e Aktgjykimit të kontestuar përkitazi me kamatëvonesën. Gjykata rikujton se Gjykata Supreme në rrethanat e rastit konkret, pranoi si të bazuar revizionin përkitazi me kamatëvonesën, duke e detyruar BKS-në që të paguajë kamatën prej tetë përqind (8%) nga data 5 qershor 2015 e deri në pagesën definitive. Në kontekst të kësaj të fundit, Gjykata Supreme, ndër të tjera, arsyetoi se (i) kamatëvonesa në lartësi prej 12 % është paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënjen në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim”; dhe për pasojë, (ii) paditësi, përkatësisht parashtruesi i kërkesës, ka drejtë vetëm në kamatëvonesën prej tetë përqind (8%) në vit, të përcaktuar përmes nenin 382 të LMD-së.
52. Në këtë kontekst, dhe përkitazi me ligjet e aplikueshëm në rrethanat e rastit konkret, Ligji për Marrëdhëniet e Detyrimeve është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 10 maj 2012, është Dekretuar nga Presidentja e

Republikës së Kosovës më 30 maj 2012, është publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 19 qershor 2012, dhe bazuar në nenin 1059 të tij (Hyrja në fuqi), ka hyrë në fuqi gjashtë (6) muaj pas publikimit në Gazetën Zyrtare, rrjedhimisht më 19 dhjetor 2012, ndërsa Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 23 qershor 2011, është Dekretuar nga Presidentja e Republikës së Kosovës më 5 korrik 2011, është publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 14 korrik 2011, dhe bazuar në nenin 44 të tij (Hyrja në fuqi), ka hyrë në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare, rrjedhimisht më 29 korrik 2011. Për më tepër, ky ligj, përmes nenit 43 të tij, ka përcaktuar shfuqizimin e Rregullores së UNMIK-ut 2001/25 që rregullon sigurimin e detyrueshëm të autopërgjegjësisë si dhe aktet respektive nënligjore të Bankës Qendrore të Kosovës (në tekstin e mëtejme: BQK), e të cilat janë në kundërshtim me këtë ligj.

53. Në vijim, Gjykata do të riprodhojë pjesët relevante të disa prej vendimeve të lartpërmendura, ku parashtruesi i kërkesës iu referohet në mbështetje të pretendimeve të tij.
54. Në rastin e parë, përkatësisht Aktgjykimi [E. Rev. 22/2019] të 1 gushtit 2019 rrethanat e këtij rasti ndërlidheshin me një aksident që kishte ndodhur më 1 gusht 2011, në të cilin aksident i siguruari Sh. Sh. i Kompanisë “Suva Rechtsabteilung” kishte pësuar lëndime. Kërkesëpadia për kompensim të dëmit sipas të drejtës së subrogimit, e parashtruar nga Kompania “Suva Rechtsabteilung” ishte miratuar si e bazuar dhe ishte përcaktuar kamatëvonesa sipas Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm. Si rezultat i revizionit të parashtruar nga Kompania e Sigurimeve “Insing”, Gjykata Supreme përcaktoi se *“gjykatat e shkallës më të ulët në mënyrë të drejtë kanë zbatuar dispozitën nenit 26 pika 6 të Ligjit për Sigurimin e Detyruar nga Auto përgjegjësia (Ligji nr. 04/4-018), i cili ka hyrë në fuqi më 5 korrik 2011 ngase paditësi me datën 27.4. 2012 ka iniciuar kërkesë për regresim borxhi në procedurë jashtëgjyqësore, çka rezulton se nga kjo datë e paditura ka rënë në vonesë në kuptim të nenit 305 LMD të Republikës së Kosovës, andaj paditësi ka të drejtë në kamatë ndëshkuese të paraparë me nenin 26 të ligjit të lartpërmendur, nga të cilat kjo Gjykatë pretendimin e të paditurës se gjykata e instancës më të ulët në mënyrë të gabuar kanë zbatuar të drejtën materiale me rastin e caktimit të kamatës, e ulerësoi si të pabazuar.”*
55. Në rastin e dytë, përkatësisht Aktgjykimit [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018, rrethanat e rastit ndërlidhen me një aksident të ndodhur më 31 dhjetor 2010, në të cilin rast si rezultat i kërkesëpadisë së Kompanisë “Suva Rechtsabteilung” Gjykata Themelore kishte pranuar në tërësi kërkesëpadinë e saj duke caktuar kamata ndëshkuese me 20 % duke filluar nga 15 prilli 2011 deri më 29 korrik 2011, ndërsa kamatën vjetore prej 12% nga data 29 korriku 2011 deri në pagesën definitive. Gjykata e Apelit pjesërisht kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore vetëm sa i përket lartësisë së kamatëvonesës *“mbi shumën e aprovuar nga 88,000 euro parashtruesit ti paguajnë kamatën të cilën e paguajnë bankat vendore si për mjete e deponuara në bakë mbi një vit pa destinim të caktuar me një dënim shtesë në shumë prej 20% të normës së kamatës vjetore duke filluar nga dt. 15.04.2011 si ditë e raportimit të dëmit deri më datën 29.07.2011, ndërsa nga data 30.07.2011 e deri në pagesën definitive,*

kamatën në shumën 88,000 euro do të llogaritet sipas normës vjetore 12%.” Në fund, si rezultat i revizionit të parashtruar nga Kompania e Sigurimeve “Illyria”, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit të saj, [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018 pranoi revizionin e të paditurës vetëm sa i përket kamatëvonesës, duke e ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit në këtë pjesë dhe duke e vërtetuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore.

56. Ndërsa, në rastin, përkatësisht Aktgjykimin [E. Rev. 23/2017] e 14 dhjetorit 2017 të Gjykatës Supreme rrethanat e këtij rasti ndërlidhen me një aksident të ndodhur 28 shtator 2009, në të cilin rast si rezultat i kërkesëpadisë së Kompanisë së Sigurimeve IF “Insurance” në Norvegji, Gjykata Themelore kishte vendosur kamatën ndëshkuese në lartësi prej 20 % [sipas nenit 5.1 të Rregullit 3 të Bankës Qendrore mbi ndryshimin e Rregullit për Sigurimin e Detyrueshëm të Autopërgjegjësisës] duke filluar nga 15 prilli 2011 deri më 29 korrik 2011, ndërsa kamatën vjetore prej 12% nga data 29 korriku 2011 deri në pagesën definitive. Gjykata e Apelit pjesërisht kishte ndryshuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore vetëm sa i përket lartësisë së kamatëvonesës *“mbi shumën e aprovuar nga 24,030.00 euro parashtruesit ti paguajnë kamatën të cilën e paguajnë bankat vendore si për mjete e deponuara në bakë mbi një vit pa destinim të caktuar me një dënim shtesë në shumë prej 20% të normës së kamatës vjetore duke filluar nga dt. 22.04.2010 si ditë e raportimit të dëmit deri më datën 29.07.2011, ndërsa nga data 30.07.2011 e deri në pagesën definitive, kamata mbi shumën e gjykuar do të llogaritet sipas normës vjetore 12%.”* Si rezultat i revizionit të parashtruar nga Kompania e Sigurimeve, Gjykatë Supreme revizionin e saj pjesërisht e kishte aprovuar dhe kishte vendosur se “[...] sa i përket lartësisë së kamatës, ndryshohet aktgjykimi i goditur i Gjykatës së Apelit të Kosovës Ae. nr. 53/2016 të datës 21.09.2017 dhe detyrohet e paditura që në shumën e aprovuar të kërkesëpadisë t’ia paguaj paditësit kamatën në lartësi prej 20% duke filluar nga data 22.04.2010 si ditë e paraqitjes së kërkesës për rimbursim të dëmit e deri më 29.07.2011, ndërsa nga data 30.07.2011 e deri në pagesën definitive kamatës në lartësi prej 12% në shumën e gjykuar”.
57. Në kontekst të Aktgjykimeve të Gjykatës Supreme të referuara nga parashtruesi i kërkesës, Gjykata vëren se në të tri (3) rastet nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm ishte aplikuar kamatëvonesa prej 12% bazuar në nenin 26, paragrafin 6 të këtij ligji, gjegjësisht ishte përcaktuar edhe momenti prej të cilës kjo kamatëvonesë fillon të llogaritet. Në rastet [E. Rev. 23/2017] të 14 dhjetorit 2017 dhe [E.Rev.nr.27/2018] të 24 shtatorit 2018, ishte caktuar 30 korriku 2011, si datë kur kamatëvonesa do të zbritej prej 20% në 12%, duke aplikuar kështu nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm.
58. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata rikujton se Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit, i kishin dhënë të drejtë parashtruesit të kërkesës, duke konfirmuar detyrimin e BKS-së që të kompensojë parashtruesin e kërkesës në vlerën e lartcekur dhe gjithashtu detyrimin për të paguar kamatën prej dymbëdhjetë përqind (12%) në vit, duke filluar nga 5 qershori 2015 deri në pagesën definitive, duke u bazuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm.
59. Gjykata rikujton se Gjykata Supreme në prishjen e Aktgjykimeve të gjykatave më të ulëta, përkitazi me kamatëvonesën, kishte përjashtuar aplikimin e Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm duke konstatuar se kamatëvonesa në lartësi prej 12 %

është paraparë vetëm për mostrajtim dhe rënjen në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim”; dhe për pasojë, (ii) paditësi, përkatësisht parashtuesi i kërkesës, ka drejtë vetëm në kamatëvonesën prej tetë përqind (8%) në vit, të përcaktuar përmes nenin 382 të LMD-së.

60. Gjykata thekson se ajo vlerëson konsistencën e praktikës gjyqësore të gjykatave të rregullta vetëm në raport me shkeljet e pretenduara të parashtuesit të kërkesës. Rrjedhimisht, mungesa e konsistencës në praktikën gjyqësore duhet të ketë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të parashtuesit të kërkesës. Për të konstatuar një shkelje të tillë, dhe për të konstatuar se të drejtat dhe liritë themelore të parashtuesit të kërkesës janë shkelur si rezultat i “dallimeve të thella dhe të afatgjata” në praktikën përkatëse gjyqësore, rrethanat faktike dhe juridike të rastit të parashtuesit të kërkesës duhet të përkrijnë më ato të rasteve kundërthënia me të cilat pretendohet.
61. Në kontekst të rrethanave të rastit, Gjykata dhe GJENDJ gjithashtu kanë pranuar se kundërthëniet në praktikën gjyqësore janë pjesë përbërëse e secilit sistem gjyqësor dhe se divergjenca në praktikën gjyqësore mund të ketë edhe brenda të së njëjtës gjykatë. Një gjë e tillë, nuk është detyrues në kundërshtim me Kushtetutën dhe KEDNJ-në (shih rastet e GJEDNJ-së, *Santo Pinto kundër Portugalisë*, cituar më lart, paragrafi 41; dhe *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, cituar më lart, paragrafi 51). Për më tepër, dhe siç është cekur më lart, GJEDNJ ka theksuar vazhdimisht se kërkesat për siguri juridike dhe mbrojtje legjitime të besimit të publikut në gjykata nuk garantojnë një të drejtë në praktikën gjyqësore konsistente. Zhvillimi i praktikës gjyqësore është i rëndësishëm për të mbajtur dinamikën e duhur të përmirësimit të vazhdueshëm të administrimit të drejtësisë (shih rastin e GJEDNJ-së, *Atanasovski kundër "Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë"*, Aktgjykim i 14 janarit 2010, paragrafi 38; dhe *Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë*, cituar më lart, paragrafi 58, shih rastin e Gjykatës KI35/18, me parashtues *Bayerische Rechtsverband*, të cituar më lart, paragrafi 98). Përgjashtim nga këto parime të përgjithshme, është arbitrariteti i dukshëm, dhe në kuptim të vlerësimit të mungesës së konsistencës gjyqësore, vlerësimi nëse ka “dallime të thella dhe afatgjata” në praktikën përkatëse gjyqësore dhe nëse ka një mekanizëm efektiv për të adresuar të njëjtat.
62. Gjykata, duke ju referuar praktikës së vet gjyqësore, përkatësisht rasteve KI87/18 dhe KI35/18, rikujton se kishte konstatuar shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së për shkak të shkeljes së parimit të sigurisë juridike si rezultat i divergjencës së praktikës gjyqësore, në rastin KI87/18 në vlerësimin e 3 (tre) rasteve të Gjykatës Supreme, të nxjerra në një periudhë kohore 3 (tre) vjeçare, dhe në rastin KI35/18 në vlerësimin e 9 (nëntë) rasteve të Gjykatës Supreme të nxjerra në një periudhë kohore 5 (pesë) vjeçare dhe pasi kishte konstatuar se (i) kishte “dallime të thella dhe afatgjata”; (ii) mekanizmi i Gjykatës Supreme për harmonizimin e praktikës gjyqësore ekzistonte; por se (iii) mekanizmi i lartpërmendur nuk ishte përdorur (shih rastin e Gjykatës KI87/18, cituar më lart, paragrafi 79 dhe paragrafët 81 deri 85, dhe rastin KI35/18, cituar më lart, paragrafi 70 dhe paragrafët 110-111).
63. Në anën tjetër, vetëm konstatimi se ka “dallime të thella dhe afatgjata” në praktikën gjyqësore përkitazi me lartësinë e kamatëvonesave, nuk rezulton

detyrimisht në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. Për të konstatuar një gjë të tillë, Gjykata duhet të shqyrtojë edhe dy kriteret e tjera të GJEDNJ-së që ndërlidhen me vlerësimin e mungesës së konsistencës në praktikën gjyqësore, përkatësisht nëse ligji i aplikueshëm përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe nëse një mekanizëm i tillë është zbatuar në rrethanat e një rasti dhe me çfarë efekti.

64. Gjykata thekson se Gjykata Supreme ka një mekanizëm që mundëson zgjidhjen e kundërthënieve të tilla, bazuar në pikën 10 të paragrafit 2 të nenit 14 (Kompetencat dhe Përgjegjësitë e Kryetarit dhe nënkryetarit të Gjykatës) të Ligjit nr. 06/L-054 për Gjykatat (në tekstin e mëtejme: Ligji për Gjykatat). Kryetarët e gjykatave përmes takimeve vjetore të të gjithë gjyqtarëve kanë detyrimin, ndër të tjera, për të shqyrtuar dhe propozuar ndryshime në procedura dhe praktika (shih rastin e Gjykatës KI87/18 parashtrues *"IF Skadeforsikring"*, cituar më lart, paragrafi 80 dhe rastin KI35/18, parashtrues *Bayerische Rechtsverband*, të cituar më lart, paragrafi 107).
65. Në vijim, dhe me qëllim të qartësimit nëse një mekanizëm i tillë për zgjidhjen e kundërthënieve, të cilat në vazhdimësi ishin pretenduar nga parashtruesit e kërkesave në raste të tilla para Gjykatës, Gjykata rikujton se në kërkesën e saj, të 22 tetorit 2020, i ishte drejtuar Gjykatës Supreme edhe me pyetjen nëse: *"Gjykata Supreme kishte nxjerrë ndonjë qëndrim parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim"*.
66. Gjykata Supreme në përgjigjen e saj ndaj pyetjes së lartcekur ishte përgjigjur si në vijim:

"Praktikën gjyqësore të përshkruar më sipër, Gjykata Supreme e Kosovës e ka të konsoliduar prej kur janë paraqitur kërkesat për kompensim të dëmit sipas të drejtës së subrogimit, por duhet dalluar rastet kur Gjykata Supreme e Kosovës në procedurën sipas mjeteve të jashtëzakonshme juridike nuk mundet të ndryshojë vendimet e instancave më të ulëta në raste kur do të konsiderohej cenim i parimit "reformatio in peius".

Me dispozitën e nenit 203 të Ligjit për Procedurën Kontestimore është përcaktuar se: "Gjykata e shkalles së dytë nuk mund ta ndryshojë aktgjykimin e shkalles së parë në dëm të palës ankuese, po qe se vetëm ajo ka bërë ankim, e jo edhe pala kundërshtare".

Parimi i cituar e pengon Gjykatën Supreme të ndryshojë vendimet e instancave më të ulëta edhe sa i përket normës vjetore të kamatëvonesës nëse revizioni është i palës paditëse, e cila pjesërisht e ka fituar kontestin gjyqësor, por ka paraqit revizion për pjesën e refuzuar. Në këtë rast Gjykata Supreme edhe nëse e konstaton se gabimisht janë zbatuar dispozitat material juridike për kamatëvonesën nuk mund të ndryshojë vendimin gjyqësor. Po ashtu, Gjykata Supreme, kur revizioni është paraqitur vetëm përkitazi me kamatën nuk mund të lëshohet fare në vlerësimin e bazueshmërisë së tij dhe eventualisht të ndryshojë aktgjykimet e instancës më të ultë, sepse në këtë situatë revizioni fare nuk është i lejuar në pajtim me nenin 211 paragrafi 2, i LPK-se, pasi që në kuptim të nenit 30 paragrafi 1, të LPK-se, për vlerat e

objektit të kontestit merret parasysh vetëm vlera e kërkesës kryesore, e jo edhe kamata (neni 30 paragraf 2 të LPK-së).

Gjykata Supreme e Kosovës në refleksion të kërkesave të vazhdueshme të gjykatave të instancave më të ulëta, por edhe nga të gjeturat në praktiken e saj gjyqësore para disa muajsh në degën civile është iniciuar ideja për nevojën e një mendimi juridik për çështjen e kamatës, për të cilën ide janë bërë hulumtime në praktikën e brendshme, janë bërë analiza krahasimore për legjislacionin dhe praktiken në regjion, është vlerësuar nevoja e ruajtjes së kontinuitetit, por edhe nevoja për ndryshime progresive në funksion të përmbushjes së standardeve për mbrojtje adekuate gjyqësore dhe pas mbajtjes së shumë takimeve, kjo ide është materializuar në mendim juridik, fillimisht në degën civile të Gjykatës Supreme dhe pastaj në Seancën e Përgjithshme të Gjykatës Supreme, të mbajtur me datë 01 dhjetor 2020.

Mendimi juridik për çështjen e kamatës ka adresuar përveç të tjerave edhe situatën e regresit të kërkesave, pika IX (nëntë) e mendimit juridik. Pjesë të kësaj përgjigjeje për informatat e kërkuara ju lutem ta konsideroni edhe Mendimin juridik për kamatën, një kopje të se cilit e gjeni të bashkangjitur.”

67. Megjithatë, Gjykata përmes rastit të tanishëm gjithashtu thekson se pika 4 e paragrafit 1 të nenit 26 (Kompetencat e Gjykatës Supreme) të Ligjit për Gjykatat, përcakton kompetencën ekskluzive të vet Gjykatës Supreme për të përcaktuar qëndrimet parimore, nxjerrë mendime juridike dhe udhëzues për zbatimin unik të ligjeve nga gjykatat në territorin e Republikës së Kosovës. Në çështjen që ngërthejnë rrethanat e rastit konkret, përkatësisht aplikimin e lartësisë së kamatëvonesës përkitazi me sigurimin e detyrueshëm nga autopërgjegjësia, Gjykata Supreme, një mekanizëm të tillë, përkatësisht një mendim juridik përkitazi me kamatën e kishte aprovuar më 1 dhjetor 2020, gjegjësisht pasi që parashtruesi i kërkesës kishte parashtruar kërkesën e tij në Gjykatë dhe pas kërkesës së Gjykatës, përmes të cilës ishte kërkuar që të sqarohej nëse Gjykata Supreme ka nxjerrë ndonjë qëndrim unifikues përkitazi me praktikën e saj gjyqësore.
68. Rrjedhimisht, Gjykata, marrë parasysh elaborimin e tri rasteve të lartcekur të Gjykatës Supreme dhe përgjigjes së Gjykatës Supreme, përmes shkresës së saj të 2 dhjetorit 2020, konstaton se në rrethanat e rastit konkret, nuk plotësohen të tri kriteret e GJEDNJ-së përkitazi me vlerësimin nëse mungesa e konsistencës, përkatësisht divergjencat në praktikën gjyqësore, kanë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm.
69. Gjykata, së pari rithekson se në rrethanat e rastit konkret nuk ka konstatuar “*dallime të thella dhe afatgjata*” në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme përkitazi me aplikimin e dispozitave që rregullojnë lartësinë e kamatëvonesës në kontekst të sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia më dorëzimin e vetëm tri (3) vendimeve. Së dyti, Gjykata konsideron se sqarimi i dhënë i Gjykatës Supreme përmes shkresës së saj në lidhje me zbatimin e dispozitave të ligjit në rastet e kërkesave që i referohen caktimit të lartësisë së kamatëvonesës në kuadër të së drejtës në subrogim është i qartë. Përderisa sa i përket mekanizimit të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktike, respektivisht aprovimi i Mendimit ligjor përkitazi me Kamatën, Gjykata thekson se ky mekanizëm është

krijuar dhe është aprovuar pas parashtrimit të një numër rasteve në Gjykatë e të cilat kontestojnë Aktgjykimet e Gjykatës Supreme për sa i përket përcaktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim.

70. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se Aktgjykim i kontestuar i Gjykatës Supreme nuk është i përfshirë në cenim të parimit të sigurisë juridike dhe në shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të parashtruesit të kërkesës, siç garantohet me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përkitazi me vendimin e arsyetuar gjyqësor

(i) *Parimet e përgjithshme lidhur me arsyetimin e vendimeve gjyqësore*

71. Përkitazi me të drejtën për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, Gjykata fillimisht thekson se ajo tashmë ka një praktikë të konsoliduar gjyqësore. Kjo praktikë është ndërtuar duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përfshirë por duke mos u kufizuar në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë*, Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992; *Van de Hurk kundër Holandës*, Aktgjykim i 19 prillit 1994; *Hiro Balani kundër Spanjës*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, Aktgjykimi i 19 shkurtit 1998; *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; *Hirvisaari kundër Finlandës*, Aktgjykim i 27 shtatorit 2001; *Suominen kundër Finlandës*, Aktgjykim i 1 korrikut 2003; *Buzescu kundër Rumanisë*, Aktgjykim i 24 majit 2005; *Pronina kundër Ukrainës*, Aktgjykim i 18 korrikut 2006; dhe *Tatishvili kundër Rusisë*, Aktgjykimi i 22 shkurtit 2007. Për më tepër, parimet themelore sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor janë elaboruar po ashtu në rastet e kësaj Gjykate, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në KI22/16, me parashtrues *Naser Husaj*, Aktgjykim i 9 qershorit 2017; KI97/16, me parashtrues *“IKK Classic”*, Aktgjykim i 9 janarit 2018; KI143/16, me parashtrues *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri i 13 qershorit 2018; KI24/17, me parashtrues *Bedri Salihu*, Aktgjykim i 27 majit 2019; KI35/18, cituar më lart; dhe KI227/19, me parashtrues *N.T. “Spahia Petrol”*, Aktgjykim i 31 dhjetorit 2020.
72. Në parim, Gjykata thekson se garancitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës përfshijnë detyrimin që gjykatat të japin arsye të mjaftueshme për vendimet e tyre (shih, rastin e Gjykatës KI230/19, parashtrues *Albert Rakipi*, të cituar më lart, paragrafi 139).
73. Gjykata, po ashtu thekson se, bazuar në praktikën e saj gjyqësore, e cila mbështetet në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, gjatë vlerësimit të parimit, i cili i referohet administrimit të duhur të drejtësisë, vendimet e gjykatave duhet të përmbajnë arsyetimin në të cilat ato bazohen. Shkalla në të cilën zbatohet detyrimi për të dhënë arsye mund të ndryshojë varësisht nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të rastit konkret. Janë argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës që duhet të adresohen dhe arsyet e dhëna duhet të jenë të bazuara në ligjin e aplikueshëm (shih, në mënyrë të ngjashme, rastet e GJEDNJ-së *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, kërkesa nr. 30544/96, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 29; *Hiro Balani kundër*

Spanjës, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994, paragrafi 27; dhe *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, paragrafi 42, shih, po ashtu, rastin e Gjykatës KI97/16, parashtues *IKK Classic*, të cituar më lart, paragrafi 48; dhe rastin KI87/18 *IF Skadeforsikring*, të cituar më lart, paragrafi 48). Duke mos kërkuar një përgjigje të detajuar për secilën ankesë të ngritur nga parashtuesi i kërkesës, ky obligim nënkupton që palët në procedurë gjyqësore mund të presin që të pranojnë një përgjigje specifike dhe eksplicite ndaj pretendimeve të tyre që janë vendimtare për rezultatin e procedurës së zhvilluar (shih rastin *Morerira Ferreira kundër Portugalisë*, Aktgjykim, i 5 korrikut 2011 paragrafi 84 dhe të gjitha referencat e përdorura aty; si dhe rastin e Gjykatës KI230/19, parashtues *Albert Rakipi*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 2020, paragrafi 137).

74. Përveç kësaj, Gjykata i referohet edhe praktikës së saj gjyqësore ku ajo përcakton se arsyetimi i vendimit duhet të theksojë raportin ndërmjet konstatimeve të meritës dhe shqyrtimit të provave nga njëra anë, dhe konkluzionet ligjore të gjykatës, nga ana tjetër. Aktgjykimi i gjykatës do të shkelë parimin kushtetues të ndalimit të arbitraritetit në vendimmarrje, në qoftë se arsyetimi i dhënë nuk i përmban faktet e vërtetuara, dispozitat ligjore dhe marrëdhënien logjike midis tyre (shih rastet e Gjykatës KI 87/18 parashtues *"IF Skadeforsikring"*, Aktgjykim i 27 shkurtit 2019, paragrafi 44; KI138/19, parashtues *Ibish Raci*, cituar më lart, paragrafi 45; si dhe rastin e Gjykatës KI230/19, parashtues *Albert Rakipi*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 2020, paragrafi 138).

(ii) *Aplikimi i parimeve të lartcekura në rrethanat e rastit konkret*

75. Në aplikimin e parimeve të përgjithshme e të shtjelluara më lart, në rrethanat e rastit konkret, dhe në mënyrë që të vlerësohet nëse Aktgjykimi i kontestuar është nxjerrë në përputhje me garancitë kushtetuese për një vendim të arsyetuar gjyqësor, Gjykata rikujton që në nxjerrjen e Aktgjykimit të kontestuar të saj, Gjykata Supreme kishte ndryshuar Aktgjykimet e gjykatave më të ulëta, përkitazi me kamatëvonesën. Këto të fundit, në rrethanat e rastit konkret, kishin aplikuar kamatën në lartësinë prej dymbëdhjetë përqind (12) % në vit, duke u referuar në nenin 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm, ndërsa Gjykata Supreme kishte përcaktuar se në rrethanat e rastit përkatës, nuk është i aplikueshëm nenin 26 i Ligjit për Sigurimin nga Autopërgjegjësia, por duhet të aplikohet kamata në lartësinë prej tetë përqind (8) %, duke u referuar në nenin 382 të LMD-së.
76. Në kontekst të pretendimeve të parashtuesit të kërkesës, Gjykata i referohet pjesës relevante të Aktgjykimit [E.Rev.Nr. 32/2019] të Gjykatës Supreme, ku përkitazi me kamatëvonesën, theksohet si në vijim:

"Mirëpo, aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë dhe asaj të dytë lidhur me pjesën që ka të bëjë me kamatën e gjykuar përfshihet me zbatimin e gabuar të se drejtës materiale nga neni 382 LMD-së (nr 04/L-077), dhe lidhje me nenin 26.7 të Ligjit për sigurinë e detyrueshëm nga auto përgjegjësia nr (04/L-018 e cila ka hyrë në fuqi me 30 korrik 2011).

Zbatimi i gabuar i të drejtës materiale qëndron në faktet se, si është thënë më lart, kërkesëpadia e paditësit për shpërblim të dëmit si dhe padia është paraqitur në kohën kur ka hyrë në fuqi Ligji për sigurimin e detyrueshëm nga auto përgjegjësia. Kamata e aprovuar nga gjykatat e instancës me të ulët,

ligjërisht nuk aplikohet në kontestet për regresim të borxhit por vetëm në kërkesat e trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për shpërblim të dëmit në procedurën jashtëgjyqësore ashtu siç parashihet në nenin 26 të Ligjit në fjalë dhe nenit 5.1 të Rregullit të BQK-së nr. 3 mbi ndryshimin e Rregullit për sigurimin e detyrueshëm nga auto përgjegjësia të datës 25 shtator 2008, në të cilat dispozita thirren gjykatat e instancës së ulët. Ato kamata të cilat i kanë aplikuar gjykata e shkallës së parë dhe të dytë janë të parapara me qëllim të disiplinimit të kompanive siguruese në raportet e sigurimit ndaj kërkesave për dëmshpërblim të personave të dëmtuar të cilat kërkesa kompanitë e sigurimeve janë të detyruara që t'i trajtojnë me urgjencë brena afateve të parapara sipas dispozitave të lartpërmendura.

Par. 7 nenit 26 të Ligjit për sigurimin e detyrueshëm nga auto përgjegjësia, përjashton zbatimin e kamatës prej 12% për regresim borxhi, kamatë kjo e paraparë vetëm për mostrajtim dhe rrënjën në vonese të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim. Nga kjo rezulton se paditësi ka drejtë vetëm në kamatëvonese të paraparë me nenin 382 LMD jo edhe kamatë "të kualifikuar" sipas dispozitave të zbatuara nga gjykatat e shkallës së parë dhe asaj të dytë."

77. Gjykata vëren se Gjykata Supreme në aktgjykimin e kontestuar ka përcaktuar: (i) se dispozitat ligjore relevante për rastin e parashtruesit të kërkesës janë neni 382 i LMD-së në lidhje me nenin 26.7 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm; (ii) se kamata prej 12 % nuk zbatohet në rastet për regresim të borxhit por vetëm në kërkesat e trajtimit të personave të dëmtuar për shpërblim të dëmit në procedurë jashtëgjyqësore; (iii) se kamata prej 12% zbatohet vetëm për mos trajtim dhe rënie në vonesë të trajtimit të kërkesave të personave të dëmtuar për dëmshpërblim dhe jo për regresim borxhi; dhe, se (iv) për këto arsye, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë në kamatëvonese të paraparë me nenin 382 të LMD-së (8%) dhe jo kamatë të "kualifikuar" (12%).
78. Në këtë kontekst, Gjykata i referohet nenit 382, paragrafit 2 të LMD-së, i cili përcakton që: *"Lartësia e kamatëvonese është tetë përqind (8%) në vit, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj të veçantë"*.
79. Ndërsa paragrafi 6 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm përcakton që: *"Në rast të mosrespektimit të afateve të përcaktuara në paragrafin 1. të këtij neni, dhe mospërmbushjes së detyrimit në pagesën e paradhënies nga paragrafi 4. i këtij neni, siguruesi përgjegjës konsiderohet të jetë në vonesë në përmbushjen e detyrimit për dëmshpërblim, duke u ngarkuar me pagesë të interesit për vonesë. Ky interes paguhet në lartësi prej 12 % të interesit vjetor dhe llogaritet për çdo ditë vonesë deri në shlyerjen e dëmshpërblimit nga siguruesi përgjegjës, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim"*.
80. Duke u bazuar në atë si më lart, Gjykata vëren se në përcaktimin e kamatëvonese "në lartësi prej 8%" sipas paragrafit 2 të nenit 382 të LMD-së Gjykata Supreme specifikoi se përkritazi me lartësinë e kamatëvonese në rastet e kërkesave sipas së drejtës në subrogim, në të cilat raste hyn edhe rasti i parashtruesit të kërkesës, paragrafi 6 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nuk është i aplikueshëm.

81. Për më tepër, Gjykata vëren se si arsye për ndryshimin e vendimit në lidhje me lartësinë e kamatëvonesës, Gjykata Supreme arsyeton se gjykatat e shkallës më të ulët, respektivisht Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit gabimisht kanë interpretuar të drejtën materiale kur kanë konstatuar se paragrafi 6 i nenit 26 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm është i aplikueshëm.
82. Gjykata në kontekst të pretendimeve të ngjashme që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës, më 22 tetor dhe 24 nëntor 2020, respektivisht, i dërgoi një shkresë Gjykatës Supreme, përkitazi me një numër rastesh të dorëzuara në Gjykatë e të cilat kontestojnë Aktgjykime të Gjykatës Supreme për sa i përket përcaktimit të kamatëvonesës në rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës për subrogim si rezultat i aksidenteve të trafikut të shkaktuara në Republikën e Kosovës. Gjykata kërkoi sqarim nëse (i) Gjykata Supreme ka nxjerrë një qëndrim parimor në lidhje me kompensimin e dëmit dhe caktimit të kamatëvonesës përkitazi me kërkesat në kuadër të së drejtës në subrogim; dhe nëse ky nuk është rasti (ii) të njoftohet Gjykata përkitazi me praktikën e Gjykatës Supreme, se në cilat raste zbatohet neni 382 (Kamatëvonesa) i Ligjit Nr. 04/L-077 për Marrëdhëniet Detyrimore dhe në cilat raste zbatohet paragrafi 6 i nenit 26 (Procedura e kërkesave për dëmshpërblim) të Ligjit Nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia.
83. Në pyetjen e lartcekur të Gjykatës, Gjykata Supreme ishte përgjigjur si në vijim:

“Në këtë kontekst, në mënyrë parimore lidhur me kamatëvonesën për marrëdhëniet e detyrimeve që kanë lindur para datës 20.12.2012, është zbatuar dispozita ligjore nga neni 277 i Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve (Gazeta Zyrtare e RSFJ-se, nr.29178, 39/85, 57/89), ndërsa për marrëdhëniet e detyrimeve që janë lindur pas datës 19.12.20[12] është zbatuar dispozita nga neni 382 të Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve, nr.04/L-077, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19/19, date 19.06.2012, kurse për kërkesat e palëve të treta ndaj Kompanive të Sigurimeve, në rastet kur janë plotësuar kushtet ligjore pas hyrjes në fuqi (me datën 30 korrik 2011) të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr. 4, me datën 14 korrik 2011, janë zbatuar dispozita e këtij ligji.

Sipas Gjykatës Supreme “Rastet e kërkesave për kompensim të dëmit në bazë të së drejtës së subrogimit në praktiken e Gjykatës Supreme të Kosovës, varësisht nga koha e lidhjes se detyrimit janë shqyrtuar dhe vendosur në përputhje me dispozitat e ligjeve të cituara më sipër, me specifika përkatëse [...]”

84. Ndërsa përkitazi me përcaktimin e kamatëvonesës në lartësi prej 12%, Gjykata Supreme kishte sqaruar se:

“Kamata në lartësi prej 12% të interesit vjetor zbatohet/llogaritet kur plotësohen kushtet ligjore në rastet e mos respektimit të afateve (neni 26 paragrafi 1 dhe 2, i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr.4, me datën 14 korrik 2011) dhe mos përmbushjes së detyrimit (neni 26 paragrafi 4, i Ligjit të njëjtë) nga ana e siguruesve përgjegjës (Kompanitë e Sigurimeve) për çdo dite vonese deri në

shlyerjen e detyrimit nga siguruesi përgjegjës, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim. Situata e përshkruar sipas dispozitave nga neni 26 i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto Përgjegjësia, nr.04/L-018, i shpallur në Gazetën Zyrtare nr.4, me datën 14 korrik 2011, i referohet përgjegjësisë që kanë Kompanitë e Sigurimeve ndaj palëve të treta, prandaj norma e vjetore e interesit në lartësi prej 12 % në këtë rast ka për synim që të nxitë një lloj qasje korrekte të Kompanive të Sigurimeve ndaj palëve të treta, në mënyrë që kërkesat për kompensimin e dëmeve të trajtohen brenda afateve ligjore, pëmdryshe Kompanitë e Sigurimeve do të paguajnë edhe interesin vjetor prej 12%.

Norma e interesit vjetor prej 12% ne raste te caktuara me ligj duhet të vlerësohet si një lloj ndëshkimi ndaj Kompanive te Sigurimeve, kur ato nuk janë të përgjegjshme ndaj palëve të treta, por nuk mund të konsiderohet si favorizim i kërkesës së kreditorit me të drejtë regresi ndaj debitorit me detyrim sepse marrëdhënia e kreditorit dhe e të detyruarit në pagesën e regresit është marrëdhënie e veçantë e detyrimeve dhe nuk është raporti i palës së tretë me Kompaninë e Sigurimeve, prandaj për kërkesën e palës së trete si palë e dëmtuar në raport me Kompaninë e sigurimeve në raste të caktuara mund të gjykohet norma e interesit vjetor prej 12%, por jo edhe për kërkesën e rimbursimit.”

85. Bazuar në atë si më sipër, Gjykata konsideron se përgjigja e dhënë nga Gjykata Supreme lidhur me interpretimin e saj se cili ligj do të zbatohet përkitazi me lartësinë e kamatëvonesës është në pajtueshmëri me arsyetimin e saj të dhënë në Aktgjykimin e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës në rastin konkret. Prandaj, Gjykata konsideron se interpretimi dhe zbatim i dispozitave përkatëse ligjore në përcaktimin e kamatëvonesës nga Gjykata Supreme në rastin e parashtruesit të kërkesës hynë në sferën e ligjshmërisë, e që është në juridiksionin e kësaj gjykate. Thënë këtë, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit të saj dhe sqarimit të dhënë në përgjigjen e saj ndaj pyetjes së Gjykatës ka arritur të shpjegojë raportin midis fakteve të paraqitura dhe zbatimit të ligjit në të cilin ajo është thirrur, gjegjësisht në çfarë mënyre ato vijnë në korrelacion me njëra tjetrën dhe se si kanë ndikuar ato në vendimin e Gjykatës Supreme që t'i ndryshojë vendimet e gjykatave të shkallës më të ulët përkitazi me përcaktimin e lartësisë së kamatëvonesës.
86. Bazuar në si më sipër, Gjykata rithekson se Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit të saj të kontestuar ka adresuar pretendimet e parashtruesit të kërkesës të paraqitura në kërkesën e tij, dhe për pasojë konsideron se nuk rezulton se procedurat e zhvilluara të kenë rezultuar në “konkluzione arbitrare” apo “qartazi të paarsyeshme” që do ta bënte vendimmarrjen e tyre të papajtueshme me standardet e një vendimi të arsyetuar dhe të arsyeshëm gjyqësor (shih, *mutatis mutandis*, Gjykata Kushtetuese ne rastin nr. KI55/19, parashtrues *Ramadan Osmani*, Aktvendim për papranueshmëri, i 23 janarit 2020, paragrafi 46).
87. Duke vepruar kështu, Gjykata rithekson se Gjykata Supreme e ka përmbushur detyrimin e saj kushtetues për të ofruar një vendim të arsyetuar gjyqësor, sipas kërkesave të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës dhe asaj të GJEDNJ-së.

88. Prandaj, bazuar në si më sipër, konstaton se Aktgjykimi [Rev.nr.28/2019] i 1 gushtit 2019, i Gjykatës Supreme përkitazi me pretendimin për mosarsyetim të vendimit gjyqësor nuk përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përfundime

89. Gjykata ka trajtuar të gjitha pretendimet e parashtruesit të kërkesës, duke aplikuar mbi këtë vlerësim praktikën gjyqësore të Gjykatës dhe GJEDNJ-së përkitazi me interpretimin dhe aplikimin qartazi të gabuar të ligjit dhe parimit e sigurisë juridike në aspektin e konsistencës së praktikës gjyqësore, garanci këto, që me përjashtime të caktuara, janë të mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.
90. Së pari, sa i përket pretendimit që ndërlidhet me mosarsyetim të vendimit gjyqësor, Gjykata ka konstatuar se Aktgjykimi [E.Rev.nr.32/2019] i 31 korrikut 2019, i Gjykatës Supreme nuk është i përfshirë në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe ka arsyetuar mjaftueshëm vendimin e saj.
91. Së dyti, sa i përket parimit të sigurisë juridike në kontekst të mungesës së konsistencës, përkatësisht divergjencës së praktikës gjyqësore të Gjykatës Supreme, Gjykata pasi shtjelloi parimet dhe kriteret themelore të GJEDNJ-së në këtë aspekt, aplikoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret, dhe konstatoi se në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme nuk ka “dallime të thella dhe afatgjata” përkitazi me aplikimin e dispozitave ligjore që ndërlidhen me lartësinë e kamatëvonesës së aplikueshme në rastet e sigurimit të detyrueshëm nga autopërgjegjësia, dhe rrjedhimisht konstatoi se nuk ishte cenuar parimi i sigurisë juridike, dhe se Aktgjykimi [E.Rev.nr. 32/2019] i 31 korrikut 2019 nuk ishte nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të parashtruesit të kërkesës të garantuara përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenet 113.7 dhe 21.4 të Kushtetutës, me nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe me rregullin 59 (1) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 28 prill 2021,

VENDOS

- I. TË DEKLAROJË, njëzëri, kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË, me shumicë votash, se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, E.Rev.nr.32/2019, i 31 korrikut 2019, është në përputhshmëri me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenin 6 [E drejta për një proces të rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut;
- III. T'UA KUMTOJË këtë Aktgjykim palëve dhe, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit, ta publikojë në Gazetën Zyrtare;
- IV. Ky Aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari që përgatiti Vendimin

Safet Hoxha

Kryetarija e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi